

PODYPLOMOWE KWALIFIKACYJNE STUDIA „WIEDZA O KULTURZE”

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STUDIÓW

Czas trwania: 2 semestry

Program studiów podyplomowych przygotowano zgodnie z wymaganiami oświatowymi, w tym z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, a także z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli. Studia mają charakter studiów kwalifikacyjnych, a ich ukończenie daje kwalifikacje do nauczania kolejnego przedmiotu (wiedzy o kulturze) w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Całkowita liczba godzin zajęć wynosi 360 (65 pkt ECTS), w tym:

- 135 godzin wykładów;
- 165 godzin ćwiczeń;
- 60 godzin praktyki.

Ponadto słuchacze podczas trwania studiów są zobowiązani do zrealizowania 60 godzin praktyk pedagogicznych (5 pkt ECTS) w dowolnej placówce edukacyjnej. Organizacja i realizacja praktyk odbywa się zgodnie z *REGULAMINEM PRZEPROWADZANIA PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH* obowiązującym na Wydziale Humanistycznym UZ.

Warunkiem ukończenia Studiów Podyplomowych jest zdanie wszystkich egzaminów i uzyskanie zaliczeń oraz złożenie pracy dyplomowej na zaliczenie z oceną z oceną z seminarium dyplomowego, w tym uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS.

Wymagania wstępne

Słuchaczem kwalifikacyjnych studiów podyplomowych może być absolwent studiów II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich dowolnego kierunku, posiadający przygotowanie pedagogiczne uprawniające do uczenia w szkole na dowolnym etapie edukacyjnym, bądź też student ostatniego roku studiów II stopnia (studenci ostatniego roku studiów magisterskich muszą złożyć dyplom ich ukończenia najpóźniej do końca drugiego semestru właściwej edycji studiów podyplomowych).

Zasady rekrutacji

Na studia zostaną przyjęci w ramach limitu miejsc kandydaci, którzy posiadają dyplom ukończenia studiów II stopnia lub jednolitych magisterskich różnych kierunków, bądź też są studentami ostatniego roku studiów II stopnia (studenci ostatniego roku studiów magisterskich muszą złożyć dyplom ich ukończenia najpóźniej do końca drugiego semestru właściwej edycji studiów podyplomowych).

OGÓLNE CELE EDUKACYJNE

Po zakończeniu trwających dwa semestry zajęć nauczyciele w nich uczestniczący powinni:

- nabyć kompetencje merytoryczne niezbędne do prowadzenia zajęć lekcyjnych w zakresie przedmiotu „Wiedza o kulturze” w zakresie prezentowanym w programie studiów;
- otrzymać podstawowy zakres wiedzy dydaktycznej w zakresie określonym programem;
- nabyć kompetencje do prowadzenia programów edukacyjnych związanych ze sztuką i kulturą, kursów, bloków tematycznych, zajęć profilowanych typu: kultura regionalna, ścieżki edukacyjne itp.
- być przygotowani do pracy w placówkach kultury (gminne i miejskie ośrodki kultury).

RAMOWY PLAN PODYPLOMOWYCH KWALIFIKACYJNYCH STUDIÓW „WIEDZA O KULTURZE”

Moduł	Nazwa przedmiotu Prowadzący	Ogólna liczba godzin	Sem.	ECTS	Forma i liczba godzin zajęć		Forma zaliczenia
					W	Ć	
Przygotowanie w zakresie merytorycznym							
1.	Zarys historii idei filozoficznych Prof. dr hab. Lilianna Kiejzik	30	I	5	15	15	Zal. i egzamin
2.	Kultura logicznego myślenia Dr hab. Tomasz Skura, prof. UZ	10	I	2		10	Zal. z oceną
3.	Filozofia kultury Dr hab. Roman Sapeńko, prof. UZ	15	I	3	15		Zal. z oceną
4.	Antropologia kulturowa z elementami socjologii kultury Dr Agnieszka Szczap	30	II	5	15	15	Zal. i egzamin
5.	Historia kultury europejskiej Dr hab. Jarosław Dudek, prof. UZ	15	I	3	15		Zal. z oceną
6.	Regionalne dziedzictwo kulturowe Dr Jarosław Kuczer	15	II	3		15	Zal. z oceną
7.	Historia sztuki Dr zlecenie	30	II	5	15	15	Zal. i egzamin
8.	Religia a kultura Dr Piotr Bylica	15	II	3		15	Zal. z oceną
9.	Nauka a kultura Dr hab. Krzysztof Kilian	15	I	3	15		Zal. i egzamin
10.	Teoria kultury Dr hab. Roman Sapeńko, prof. UZ	15	I	3	15		Zal. z oceną
11.	Nowe media Dr Marcin Sieńko	15	II	3		15	Zal. z oceną
12.	Gender w kulturze Dr Agnieszka Szczap	10	II	2		10	Zal. z oceną
13.	Idee filozoficzne w literaturze współczesnej Dr Jacek Uglik	15	II	3		15	Zal. z oceną
Dydaktyka przedmiotu							
14..	Dydaktyka wiedzy o kulturze Dr Paweł Walczak	60	I i II	5+5	30	30	Zal. i egzamin
15..	Seminarium dyplomowe	10	II	7		10	Zal. z oceną
Praktyka							
16..	Praktyka pedagogiczna	60	I i II	5		60	Zal.
	RAZEM	360		65	135	165	

MODUŁY KSZTAŁCENIA

Moduł 1. Zarys historii idei filozoficznych; 5 punktów ECTS

Liczba godzin: 15 wykładów; 15 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

- a) zna i rozumie
 - podstawowe epoki i nurty filozofii europejskiej oraz ich przedstawicieli, a także podstawowe pojęcia filozoficzne;
 - fundamentalne założenia najważniejszych systemów filozoficznych;
 - rozwój i ewolucje idei filozoficznych;
 - wpływ koncepcji filozoficznych na rozwój kultury i nauki, rozumie podstawowe nurty i kierunki filozoficzne oraz ich wpływ na powstanie doktryn moralnych;
 - dorobek, dzieła i znaczenie najważniejszych przedstawicieli filozofii europejskiej;
- b) potrafi:
 - wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy dotyczące rozwoju i ewolucji najważniejszych idei filozoficznych;
 - wyjaśnić zależności pomiędzy filozofią a innymi dziedzinami kultury (nauka, sztuka, religia, polityka, światopogląd, ideologia) i posiada umiejętność formułowania krytycznych opinii o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia;
 - doceniać tradycję i dziedzictwo kulturowe ludzkości, czuje się odpowiedzialnym za zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Moduł 2. Kultura logicznego myślenia; 2 punkty ECTS

Liczba godzin: 10 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

- a) zna i rozumie
 - podstawowe typy wyrażań, elementarne typy czynności wiedzytwórczych oraz główne sposoby uzasadniania twierdzeń i rozumie ich specyfikę;
 - zasady poprawnego rozumowania, argumentowania, definiowania oraz klasyfikowania
- b) potrafi

- analizować proste rozumowania, ustalając ich strukturę i oceniając poprawność oraz potrafi wykorzystywać logikę w praktycznym rozumowaniu;
- precyzyjnie i racjonalnie uzasadniać własne poglądy.

Moduł 3. Filozofia kultury; 3 punkty ECTS

Liczba godzin: 15 wykładów

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- podstawową terminologię z zakresu filozofii kultury;
- podstawowe problemy, historię filozofii kultury;

b) potrafi:

- umiejscowić filozofię kultury na tle tradycji filozoficznej;
- wskazać główne zagadnienia filozofii kultury;
- posługiwać się pojęciami z zakresu filozofii kultury;
- wykorzystywać wiedzę z zakresu danego przedmiotu w interpretacji zjawisk kulturowych.

Moduł 4. Antropologia kulturowa z elementami socjologii kultury; 5 punktów ECTS

Liczba godzin: 15 wykładów; 15 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- podstawową terminologię z zakresu antropologii kulturowej oraz socjologii kultury;
- pojęcia kulturowy i kulturalny;

b) potrafi:

- lokować wytwory kultury (zachowania, zwyczaje, normy moralne, wytwory materialne, dzieła sztuki) w kontekście grup społecznych, w których są tworzone i odbierane (rodzina, grupy rówieśnicze, społeczność lokalna, naród);
- odróżnić pojęcie kultury rozumianej jako dorobek artystyczny od kultury rozumianej jako całość dorobku ludzkości,
- odnieść elementy kultury (zachowania, zwyczaj, praktyki, przedmioty materialne, dzieła sztuki) do kategorii: czas przestrzeń, ciało, grupa społeczna (rodzina, rówieśnicy, społeczność lokalna, naród);

- interpretować praktyki kultury z najbliższego otoczenia własnego oraz ucznia (klasa szkolna, szkoła, rodzina, osiedle, podwórko, miasto, kościół, stadion piłkarski, zakład pracy).

Moduł 5. Historia kultury europejskiej; 3 punkty ECTS

Liczba godzin: 15 wykładów;

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- podstawowe pojęcia z zakresu kultury europejskiej;
- mechanizmy kształtowania się kultury europejskiej.

b) potrafi:

- wskazać relacje między kulturami: lokalną, regionalną, narodową i europejską, ujawniające się w konkretnych dziełach sztuki i praktykach kulturowych;
- scharakteryzować specyfikę kultury europejskiej;
- wskazać relacje między kulturą europejską a pozaeuropejską.

Moduł 6. Regionalne dziedzictwo kulturowe; 3 punkty ECTS

Liczba godzin: 15 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- podstawową terminologię z zakresu regionalnego dziedzictwa kulturowego;
- zależności między narodowym a regionalnym dziedzictwem narodowym;
- regionalnych twórców kultury i ich dorobek.

b) potrafi:

- dbać o regionalne dziedzictwo narodowe;
- zainteresować młodych odbiorców, uczniów regionalnymi wytworami kultury;
- przygotować wycieczkę dla grupy osób pozwalającą poznać specyficzne wytwory kultury regionalnej.

Moduł 7. Historia sztuki; 5 punktów ECTS

Liczba godzin: 15 wykładów, 15 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- podstawowe pojęcia z historii sztuki;

- różnorodne dzieła reprezentujące różne dziedziny sztuki (literaturę, architekturę, plastykę, muzykę, teatr, fotografię, film, sztukę nowych mediów) i dostrzega związki między nimi;
- posiada wiedzę na temat różnych stylów i epok;
- b) potrafi:
 - wskazać różne funkcje dzieła sztuki (estetyczną, społeczną, komunikacyjną, użytkową, kultową, poznawczą, ludyczną);
 - analizować temat dzieła oraz treści i formę w kontekście jego różnych funkcji, wykorzystując podstawowe wiadomości o stylach i epokach z różnych dziedzin sztuki;
 - analizować film lub spektakl teatralny, posługując się pojęciami z zakresu właściwej dziedziny sztuki;
 - dostrzega i nazywa związek między dziełem a sytuacją społeczno-historyczną i obyczajami epoki, w której powstało;
 - charakteryzować podstawowe media kultury (słowo, obraz, dźwięk, widowisko).

Moduł 8. Religia a kultura; 3 punkty ECTS

Liczba godzin: 15 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

- a) zna i rozumie:
 - podstawowe terminy z dziedziny religioznawstwa;
 - główne religie na świecie i w Europie, ich wzajemne przenikanie się i kształtowanie;
 - wpływ poszczególnych religii na kulturę i wzajemne kształtowanie się;
- b) potrafi:
 - wskazać cechy charakterystyczne poszczególnych religii, wierzeń, kultów;
 - uchwycić wpływ religii na życie pojedynczego człowieka, grupy społecznej, narodu;
 - wskazać związki między religią a kulturą lokalną i narodową.

Moduł 9. Nauka a kultura; 3 punkty ECTS;

Liczba godzin: 15 wykładów

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

- a) zna i rozumie:
 - podstawowe pojęcia z filozofii nauki;
 - wzajemne zależności pomiędzy nauką a kulturą, zarówno narodową, jak i światową;
 - wpływ kultury na powstawanie nauki, rolę kultury w tworzeniu nauki;

- wpływ kultury na środowisko naukowe;
- b) potrafi:
 - wskazać jak konkretne teorie naukowe, wynalazki zostały ukształtowane przez czas i kulturę, w której powstały;
 - scharakteryzować wpływ dokonań naukowych na kulturę.

Moduł 10. Teoria kultury; 3 punkty ECTS

Liczba godzin: 15 wykładów

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

- a) zna i rozumie:
 - podstawowe terminy z dziedziny teorii kultury;
 - różne typy kultury, ich powstawanie, kształtowanie się i wzajemne przenikanie;
 - etapy w kształtowaniu się kultury dawnej i współczesnej;
- b) potrafi:
 - wyjaśnić na czym polegają różne formy kontaktu z kulturą (odbiór bierny, aktywny, konsumpcja, produkcja, twórczość, użytkowanie, uczestnictwo, animacja);
 - wymienić i scharakteryzować różne formy mediów kultury (słowo mówione, pismo, książka, obraz malarski, fotografia, film, program telewizyjny, spektakl teatralny) oraz użycia (nowe media, media masowe, media interaktywne, multimedia);
 - posługiwać się pojęciami: kultura popularna, ludowa, masowa, wysoka, narodowa, zglobalizowana, subkultura w ich właściwym znaczeniu i używa ich w kontekście interpretowanych dzieł sztuki oraz praktyk kulturowych;
 - zastosować podstawowe pojęcia z dziedziny teorii kultury przy analizie zjawisk kulturowych.

Moduł 11. Nowe media; 3 punkty ECTS

Liczba godzin: 15 ćwiczeń;

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

- a) zna i rozumie:
 - podstawowe terminy dotyczące nowych mediów;
 - poszczególne formy nowych mediów, wie jak one funkcjonują, jaka była ich historia i rozwój;
- b) potrafi:

- przygotować prezentację lub inną formę wypowiedzi multimedialnej – blog, forum, strona WWW – na tematy związane z kulturą lokalną i regionu lub z szeroko pojętymi problemami kultury współczesnej;
- rozróżnić i nazwać nowe formy mediów;
- aktywnie korzystać z nowych mediów (np. Internet, multimedia);
- wyszukać informacje na temat kultury, wydarzeń kulturalnych w różnych mediach.

Moduł 12. Gender w kulturze; 2 punkty ECTS

Liczba godzin: 10 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- podstawowe pojęcia: gender, płeć kulturowa, płeć biologiczna, płeć społeczna, płeć psychiczna;
- mechanizmy tworzenia się płci kulturowej;
- sposoby kształtowania się kulturowego i historycznego wizerunku kobiety i mężczyzny;
- odmienność tworzenia kultury przez mężczyzn i kobiety;

b) potrafi:

- wskazać na związki, kształtowanie się płci biologicznej i kulturowej;
- wymienić i scharakteryzować grupy społeczne, które wpływają na kształtowanie się płci kulturowej;
- wskazać na różnice w pojęciach: płeć i rodzaj (sex i gender), świadomie stosować te pojęcia;
- odczytywać teksty kulturowe z perspektywy genderowej;
- wyjaśnić mechanizmy kształtowania się wizerunków kobiet i mężczyzn w kulturze.

Moduł 13. Idee filozoficzne w literaturze współczesnej; 3 punkty ECTS

Liczba godzin: 15 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- podstawowe związki między literaturą a filozofią;
- podstawowe gatunki literackie, ze szczególnym uwzględnieniem współczesnych

b) potrafi:

- wymienić współczesnych filozofów, którzy pisali dzieła literackie, oraz pisarzy, którzy w swoich dziełach wykorzystywali koncepcje filozoficzne;

- wskazać na dylematy etyczne poruszane we współczesnej literaturze oraz rozwiązywać je za pomocą koncepcji etycznych;
- wypowiadać się stosując wiedzę z zakresu literatury i filozofii.

Moduł 14. Dydaktyka wiedzy o kulturze; 10 punktów ECTS

Liczba godzin: 30 wykładów, 30 ćwiczeń;

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- cele i zadania wiedzy o kulturze w systemie szkolnym;
- założenia podstawy programowej wiedzy o kulturze na wszystkich etapach edukacyjnych;
- dostępne programy nauczania, pomoce dydaktyczne, literaturę pomocniczą dotyczące realizacji podstawy programowej z wiedzy o kulturze na wszystkich etapach edukacyjnych;
- tradycyjne i innowacyjne metody nauczania wiedzy o kulturze na wszystkich etapach edukacyjnych;

b) potrafi:

- wyjaśnić znaczenie wiedzy o kulturze w kontekście realizacji podstawowych zadań szkoły;
- sformułować cele operacyjne nauczania wiedzy o kulturze na poszczególnych etapach edukacyjnych;
- opracować autorski program nauczania wiedzy o kulturze dla wybranego etapu edukacyjnego;
- zastosować w praktyce szkolnej wybrane tradycyjne i innowacyjne metody nauczania wiedzy o kulturze;
- analizować założenia podstawy programowej, programów nauczania, podręczników z zakresu edukacji wiedzy o kulturze dla poszczególnych etapów nauczania.

Moduł 15. Seminarium dyplomowe; 7 punktów ECTS

Liczba godzin: 10 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu zajęć

a) zna i rozumie:

- specyfikę przedmiotową i metodologiczną wiedzy o kulturze;

- terminologię nauk humanistycznych ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy o kulturze;
- podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego oraz zarządzania zasobami uwieńczone pracą dyplomową poświęconą jednemu z wybranych zagadnień dotyczącego wiedzy o kulturze;

b) potrafi:

- wykorzystać umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i ich poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie problemów w zakresie wiedzy o kulturze;
- samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania.

Moduł 16. Praktyka; 5 punktów ECTS

Liczba godzin: 60 ćwiczeń

Zakładane efekty kształcenia

Słuchacz po zrealizowaniu praktyki potrafi:

- w oparciu o aktualne dokumenty oświatowe dotyczące przedmiotu wiedza kulturze przygotować i zorganizować proces dydaktyczny (dobór programu, opracowanie materiału, planowanie nauczania, ewaluacja);
- zastosować w pracy dydaktycznej poznane metody pracy z uczniem na lekcji wiedzy o kulturze;
- korzystać z technik ICT w przygotowaniu metodycznym zajęć z etyki;
- organizować działania o charakterze kulturalnym (spotkania z twórcą kultury, przedsięwzięcie artystyczne, prezentacja własnych zainteresowań, tradycji lokalnej lub regionalnej);
- zachęcić uczniów do dbania o ład i estetykę otoczenia, otaczania opieką elementy dziedzictwa kulturowego;
- zaangażować uczniów do brania aktywnego udziału w szkolnych przedsięwzięciach artystycznych, animacyjnych, społecznych i innych (wystawa, happening, przedstawienie szkolne, gazetka szkolna, kulturalna akcja charytatywna).

ZASOBY KADROWE

Nazwa przedmiotu	Prowadzący
Zarys historii idei filozoficznych	Prof. dr hab. Lilianna Kiejzik
Kultura logicznego myślenia	Dr hab. Tomasz Skura, prof. UZ
Nauka a kultura	Dr hab. Krzysztof Kilian, prof. UZ
Filozofia kultury	Dr hab. Roman Sapeńko, prof. UZ
Historia kultury europejskiej	Dr hab. Jarosław Dudek, prof. UZ
Teoria kultury	Dr hab. Roman Sapeńko, prof. UZ
Seminarium dyplomowe	Dr hab./Instytut Filozofii
Idee filozoficzne we współczesnej literaturze	Dr Jacek Uglik
Dydaktyka wiedzy o kulturze	Dr Paweł Walczak
Gender w kulturze	Dr Agnieszka Szczap
Religia i kultura	Dr Piotr Bylica
Nowe media	Dr Marcin Sieńko
Antropologia kultura i socjologia kultury	Dr Agnieszka Szczap
Historia sztuki	Dr/ Instytut Sztuki
Regionalne dziedzictwo kulturowe	Dr Jarosław Kuczer